

שנה"ל תשס"ט, מרץ-אפריל 2009 – גיליון 21

שלום לכולם,
אלברט אינשטיין צוטט פעם אומר "אם היינו יודעים מה אנחנו עושים, זה לא היה מחקר". אם היינו יודעים את כל התשובות ובטוחים בדרכינו, אזי מה הטעם במחקר ולכן חקירה מדעית משמעה לעיתים "הליכה לאיבוד". אנחנו מזמינים את כולם "ללכת לאיבוד" בשבילי המחקר. יחידת המחקר עומדת לרשותכם בעצה ובייעוץ על מנת לעזור לכם למצוא את הדרך.

בברכת סמסטר פורה, צוות יחידת המחקר

מה חדש

מענקי מחקר מכללתיים

להלן החוקרים שקיבלו השנה מענק מחקר מכללתי לביצוע מחקר:

- פרופ' נמרוד אלוני, ד"ר נורית דביר ודור הררי למחקרם: "חינוך לרב-תרבותיות במציאות קיצונית של מצוקה ושונות בין תרבותיות – המקרה של דרום תל אביב";
 - ד"ר יגאל פנחס, למחקרו: "שילוב מולטימדיה בהוראה בקרב פרחי הוראה לחנ"ג";
 - ד"ר יפה כלב, למחקרה: "חלום ליל קיץ של שייקספיר כמוקד לדיאלוגים בקולנוע".
 - עדינה משעל למחקר משותף עם יחידת המחקר: "דרגות קידום במכללה: תפיסות וידע המרצים".
- ברכות לכולם ובהצלחה במחקר.

במות מחקר

חוברת פרסומים של חברי הסגל במכללה - 2008

בסוף שנת הלימודים הנוכחית תצא חוברת המסכמת את פרסומי סגל המכללה בשנת 2007.

למי שלא שלח עדיין, אנא שלחו ליחידת המחקר את רשימת פרסומיכם על פי הקטגוריות הבאות:

- ספרים
- מאמרים בספרים
- עריכה מדעית של ספרים
- מאמרים בכתבי עת שפטים
- מאמרים בכתבי עת לא שפטים
- דוחות מחקר
- הצגה בכנסים

את כל הפריטים (כולל הרצאות בכנסים) יש לרשום כפריטים ביבליוגרפיים על פי כללי ה-APA (אותם ניתן למצוא באתר הספרייה). שימו לב, פריטים שנכתבו/הוצגו בעברית צריכים להופיע בשפה העברית.

להלן דוגמאות:

כהן, א. (2007). מוטיבציה בחינוך. הכנס הבינלאומי החמישי למוטיבציה. ירושלים.
Cohen, A. (2007). Teachers enhancing motivation in the classroom. *Journal of Education*, 4(2), 34-37.
מיילים יש לשלח ליחידת המחקר לדוא"ל: Research_skb@smkb.ac.il

מאגר חוקרים

ברשות המחקר של מכון מופ"ת הוקם מאגר חוקרים. במאגר ירוכזו דיוקנאות מחקריות של חוקרים לחינוך ולהכשרת מורים, תחומי העניין שלהם ונושאי מחקריהם. המאגר פועל בשני ממשקים מקבילים: מקומי, בשפה העברית ובינלאומי, בשפה האנגלית. מטרתו של מאגר החוקרים היא לשמש בסיס ליצירת שיתופי פעולה בין חוקרים בארץ ובעולם. להצטרפות למאגר החוקרים של מכון מופ"ת בעברית ו/או באנגלית עברית:

<http://researchers.macam.ac.il/>

אנגלית:

<http://researchers.macam.ac.il/Eng>

כנסים

כנס בינלאומי "אקדמיה ומציאות במבחן הזמן: מדדי איכות באקדמיה- במחקר, בהוראה ובתרומה לקהילה"
בעשור האחרון, עלתה המודעות לאיכות במוסדות אקדמיים בישראל כמו גם באירופה המערבית ובארצות הברית. מודעות גבוהה זו הינה תוצר לוואי של התחרות הרבה בין המוסדות, ריבוי וגיוון הלומדים בהם. נקודת המבט האיכותית היא הזרז שיוביל לתוכנית אסטרטגית שתגדיר את החזון, הערכים, היעדים והמטרות של מוסד אקדמי.

בדילמות, במסקנות וברעיונות שהועלו במחקרים ובמסגרת הניסיון המעשי בשטח. בכנס זה ייוסד פורום לשיתוף פעולה עתידי בתחום קידום המצוינות באקדמיה. הכנס יתקיים ב 8-9 בספטמבר 2009 במרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון.

**תאריך היעד להגשת הצעות להרצאות:
31.5.2009**

פרטים נוספים בדף האינטרנט של היחידה לפיתוח אקדמי:

<http://www.ariel.ac.il/management/academicUnits/conference>

המודל המוסדי להערכת תקני איכות ושמירה עליהם משלב מספר קריטריונים: איכות מחקרי הסגל, ההוראה והשירותים הקהילתיים, ההנהגה במוסד והתכנון האסטרטגי שלו, קשרי הסטודנטים והמנהלה, קשרי הסגל והמנהלה, ניהול תהליכים, משאבים וידע, הערכה וניתוח של התוצאות הארגוניות.

כנס זה מהווה הזדמנות להצגת מחקרים וליזום שיתוף פעולה בין אנשים המתעניינים בהערכת מחקרי הסגל, ההוראה והשירותים הקהילתיים, כאמצעי לפיתוח מצוינות בלימודים גבוהים. הוא מיועד לכל העוסקים באיכות: מורים, חוקרים ומנהלים בכירים. הכנס מיועד להעלות את המודעות לשיטות ניהול איכות מתקדמות, ולדון

קול קורא למחקר

קול קורא להשתתפות בקבוצת מחקר "מדידת הבלתי מדיד"

ככל שהעולם נהיה תחרותי ומבוזר יותר כך גוברת הדרישה לבקרה כמותית, גם על תחומים שפעם נחשבו בלתי ניתנים למדידה כגון חינוך, בריאות, רווחה ומחקר. בעיות מדידה מופיעות הן ברמת המיקרו – למשל מדידת "התפוקה" של בית ספר; והן ברמת המיקרו – למשל מדידת התפוקה של תחום החינוך בישראל לצורך מדידת התוצר הלאומי המקומי של המדינה. עד היום הושגה התקדמות ניכרת בכל אחד מהתחומים האלה אך הדרך עוד ארוכה, ואין די הפריה הדדית ביניהם.

מכון ון ליר בירושלים מקים קבוצת מחקר שתעסוק בנושאים אלה באופן משולב שיאפשר לימוד הדדי מתחום לתחום. הקבוצה תתחיל לפעול באביב 2009, תיפגש אחת לחודש ותקדיש 2-3 פגישות לסדרת דיונים ראשונה בכל נושא. לאר מכן תשוב הקבוצה ותדון בכל אחד מהנושאים, מן הפרספקטיבה הרחבה שרכשה. הקבוצה תסכם את ממצאיה בנס ובכרך מאמרים. חוקרים המעוניינים להשתתף בקבוצה באופן קבוע או להציג את עבודתם באחד המפגשים מוזמנים לשלח בדואר אלקטרוני קורות חיים, תקציר של פעילות המחקר שלהם ושל עניינם בנושא לפרופ' משה יוסטמן בכתובת justman@bgu.ac.il.

אגודות מקצועיות

האגודה הישראלית לפסיכומטריקה

האגודה הישראלית לפסיכומטריקה (אפי, ISPA – Israeli Psychometric Association) היא גוף המאגד בתוכו אנשי מקצוע מתחום המדידה וההערכה החינוכית והפסיכולוגית. מטרת האגודה:

- ✓ לעודד את הפעילות בתחום הפיתוח והיישום של מבחנים סטנדרטיים ושיטות להערכת ביצוע.
- ✓ לקדם את המחקר והעשייה בתחומי המדידה החינוכית והפסיכולוגית.
- ✓ לשכלל את שיטות ההערכה וכלי המדידה ולבסס את יישומם המושכל.

- ✓ להתוות, להעריך ולהפיץ כלים מתודולוגיים עדכניים ושיטות הערכה חדשות.
- ✓ להתריע על שימוש לקוי במבחנים ועל פרשנות מוטעית של תוצאותיהם.
- ✓ לעודד קשר מקצועי, חילופי מידע ושיתוף פעולה בין העוסקים בתחום המדידה וההערכה

לאגודה קוד אתי, ידעון המפרסם פעמיים בשנה וכנס שנתיים (הכנס האחרון, החמישי במספר, נערך בפברואר 2009). אתר האגודה עם כל הפרטים: <http://www.ispa.org.il>

מהימנות כיציבות (test-retest)

בגיליון הקודם הגדרנו מהי מהימנות (reliability) וציינו כי קיימות דרכים שונות לבדיקתה. בגיליון הנוכחי נדון בבדיקת המהימנות כיציבות. בדיקה זו מתבצעת על ידי חישוב המתאם (correlation) בין שתי העברות של אותו שאלון/מבחן, בקרב אותו מדגם ובאותם תנאים. לדוג': העברת שאלון הבודק תחושת מסוגלות לכיתה במועד מסוים והעברה חוזרת של אותו שאלון לאותה הכיתה כעבור כחודש. יציבות הציונים בשני המבחנים נבדקת באמצעות חישוב המתאם בין תוצאות המבחן והמבחן החוזר. ככל שמתאם זה גבוה יותר השאלון מהימן יותר. בבדיקת המהימנות בדרך זו טעויות התלויות בזמן, כמו מצב הרוח של המשיבים, המוטיבציה שלהם להשיב על השאלון, מזג האוויר בעת העברת השאלון ושעת העברת השאלון - מתקזזות. יחד עם זאת, אם לאדם ספציפי המשיב על השאלון יש קושי עם השאלות, למשל אם השאלות אינן מוצאות חן בעיניו, מקוממות אותו או שהוא לא מבין אותן, קושי זה יחזור בשתי ההעברות של השאלון. כמו כן, קיים חשש כי ההעברה הראשונה של השאלון תשפיע על המענה בהעברה החוזרת. בגיליון הבא נדון בדרך נוספת לבדיקת מהימנות- המהימנות כאקוויולנטיות.

סטטיסטיקה מהחיים

מלאכים, גיהנום וגן עדן

לפחות מחצית מתושבי ארצות הברית מאמינים כי יש להם מלאך צמוד השומר עליהם בחייהם, וכשני שלישים מאמינים בקיומו של גן עדן. כך עולה ממחקר חדש שפורסם בחודש ספטמבר 2008.

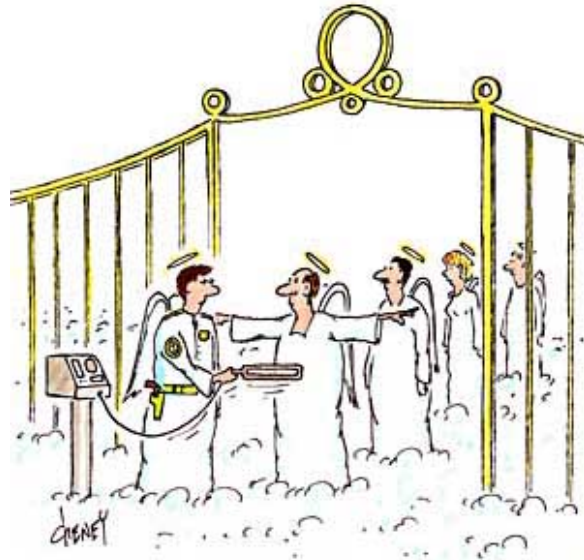
חוקרי אוניברסיטת ביילור בטקסס הציגו כ-350 שאלות בנושא דת ל-1,648 אמריקנים. 55% מהנשאלים אמרו כי הם מאמינים בקיומם של "מלאכים שומרים". 67% אמרו כי הם בטוחים במאה אחוז שמחכה להם גן עדן אחרי המוות, ו-17% אמרו כי הוא "כנראה" קיים. 73% אמרו כי הם מאמינים בוודאות שקיים גיהנום. משמעות הדבר היא כי יותר אמריקנים מאמינים בוודאות בגיהנום מאשר בגן עדן (הערה: בתנאי שההבדל בין האחוזים הוא מובהק, דבר שלא צוין במאמר).

נתון נוסף שעלה במחקר הוא כי נשים נוטות להאמין בקיומו של העולם הבא יותר מגברים (68% לעומת 56%), ושחורים מאמינים בו יותר מלבנים. כמו כן, מתברר כי תושבי דרום ארה"ב הם חדורי אמונה יותר משכניהם מצפון.

במחקר התברר כי השתייכות פוליטית לעתים מעידה אף היא על האמונה. 77% מתומכי המפלגה הרפובליקנית מאמינים בגן העדן, ואילו במפלגה הדמוקרטית עומד המספר על 54%.

רק ארבעה אחוזים מהאמריקנים הצהירו כי הם לא מאמינים בקיומו של אל, ו-11 אחוזים הצהירו כי הם לא מזדהים עם אף דת. 45 אחוז מהאמריקנים סיפרו כי עברו חוויה דתית מיסטית במהלך חייהם. נתון זה היה גבוה ביותר אצל נוצרים פרוטסטנטים, ונמוך יותר בקרב יהודים ונוצרים קתולים.

מתוך 19.9.08 YNET

נשמח לקבל תגובות, רעיונות והצעות

מזכירות היחידה: טל קמינר-שמואלי

צוות היחידה: ד"ר סמדר דוניצה-שמידט (ראש היחידה), פרופ' רותי זוזובסקי, אירית לוי-פלדמן, ד"ר גל הרפז, רינת ארביב-אלישיב, טל שמר-אלקיים, הילה אקרמן-אשר, אניה גליקמן, קטיה רוזנברג וד"ר איתי הס.

היחידה למחקר ולהערכה

סמינר הקיבוצים – המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאמנויות
דרך נמיר 149 תל-אביב
03-6905426
research_skb@smkb.ac.il
www.smkb.ac.il/research

